

Yttrande över Myndighetsgemensam plan för att öka utrikes födda kvinnors inträde på arbetsmarknaden

Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Jämställdhetsmyndigheten, Länsstyrelsen Västernorrland, Migrationsverket och Socialstyrelsen har av regeringen fått i uppdrag att, i samverkan, ta fram en myndighetsgemensam plan för att öka utrikes födda kvinnors inträde på arbetsmarknaden. Detta ska ske genom bland annat ökad kunskapsöverföringen och förbättrad samverkan mellan myndigheter och kommunala, regionala och civila aktörer.

Folkbildningsrådet har fått möjlighet att lämna synpunkter på Arbetsförmedlingens förslag till denna plan.

Folkbildningsrådets synpunkter

Inledning

Att finnas i ett sammanhang och känna tillhörighet i samhället är viktig för alla, men särskilt för de utrikes födda kvinnor som står långt från arbetsmarknad eller studier. Folkbildningsrådet vill betona den resurs som folkbildningen och det civila samhället är för att skapa tillit och förtroende hos deltagare. Något som vi bedömer är avgörande för att lyckas med satsningar riktade till målgruppen.

Folkbildningen utgör en rikstäckande infrastruktur av mötesplatser, både för de personer som deltar i folkbildningens verksamheter och för de civilsamhällesorganisationer som man samverkar med.

Folkbildningsrådet konstaterar att kontaktytorna med myndigheter är väl beskrivna i förslaget till myndighetsgemensam plan. Folkbildningsrådet föreslår att även relevanta organisationer inom det civila samhället involveras i den kommande planen.

Livshändelsekartläggning – identifierade hinder för utrikes födda kvinnors inträde på arbetsmarknaden

Förutom den reguljära verksamheten på folkhögskolor och i studieförbund, som samlar många utrikes födda kvinnor, har framför allt studieförbunden under senare år genomfört flera särskilda insatser riktade till utrikes födda kvinnor. Folkbildningen har därmed en bred erfarenhet av att arbeta med målgruppen för den myndighetsgemensamma planen. Förutom identifierade hinder vill vi därför även lyfta fram de olika möjligheter som identifierats i olika satsningar inom folkbildningen.

Folkbildningsrådet genomförde under 2016 en utvärdering bland de utrikes födda deltagarna, *Cirkeldeltagare från andra länder*. I rapporten beskrivs en nära koppling mellan föreningslivet och studieförbunden, där föreningarna ofta fungerar som ingångar till cirkeldeltagande. Intervjuerna med deltagarna visar hur föreningsmedlemskap och cirkelstudier ger sammanhållning, trygghet, förståelse och bekräftelse, något som i sin tur ger styrka att möta det omgivande samhället och knyta nya kontakter: Att bli sedd som individ, att få sin identitet bekräftad och bejakad, tycks skapa förutsättningar för individen att öppna sig för samhället. Liknande resultat presenteras i ABF:s rapport *Folkbildning av och för migranter* (2018). Här framhålls anknytningen till föreningslivet, orienteringen mot samhället och nätverksbyggande, samt hur cirklarna innebär social gemenskap och ger struktur i tillvaron.

I rapporten *Utvärdering av folkbildningsinsatser för asylsökande och utrikes födda kvinnor* (2020) drar även Statskontoret slutsatsen att insatserna svenska från dag ett och vardagssvenska bidrar till meningsfull sysselsättning under asyltiden, till att deltagarna utvecklar sociala nätverk och får stöd att söka sig vidare till studier och arbete, och möjligen även till ökad genomströmning inom sfi. Man pekar samtidigt på att tiden i insatserna är begränsad och menar att syftena skulle nås i högre utsträckning om deltagarna deltog i längre insatser på ett mer likvärdigt sätt.

Studieförbundens särskilda insats för personer långt ifrån arbetsmarknaden inleddes 2021. Den riktas till personer som står långt ifrån studier och arbete, i första hand utrikes födda kvinnor. Under året deltog drygt 8 150 personer i 135 kommuner. Av dessa var 70 procent utrikes födda kvinnor och majoriteten (55 procent) var mellan 25 och 44 år. Studieförbunden bedömer att insatsens effekter skiljer sig stort beroende på deltagarnas situation. Den övergripande bedömningen är dock att verksamheten ökar deltagarnas chanser att komma vidare i studier och arbete. Eftersom merparten av deltagarna är utrikes födda och står långt ifrån arbete och studier har studiecirkel med fokus på språkinläring fungerat som ett första steg för att de ska komma vidare eller tillbaka till studier på sfi eller komvux

Insatsen svenska för föräldralediga startade 2020. Under 2021 deltog drygt 4 200 personer i 110 kommuner. Av dessa var 88 procent kvinnor. Syftet med insatsen är att bidra till att föräldralediga utvecklar sina kunskaper i svenska. Den huvudsakliga målgruppen är utrikesfödda kvinnor som behöver lära sig svenska, men har svårt att delta i svenskundervisning eftersom de är hemma med barn. Under 2021 har restriktioner kopplade till coronapandemin inneburit att studieförbunden haft svårt att samverka med till exempel offentliga aktörer i rekryteringen av deltagare. Verksamheten har till viss del bedrivits på distans. Detta bedöms ha försvårat genomförandet då fokus är på deltagarnas språkutveckling, men har å andra sidan underlättat för deltagare som har svårt att komma hemifrån.

Under 2022 har folkbildningen fått ytterligare ett uppdrag – att anordna utbildningar för flyktingar från Ukraina. Vidare har Folkbildningsrådet, under senhösten 2022, beviljats 119 miljoner kronor i projektbidrag från Svenska ESF-rådet för insatser med flyktingar från Ukraina. Därutöver har ESF-rådet beslutat att ge två folkhögskolor och sju lokalavdelningar för olika studieförbund projektmedel. Totalt förfogar folkbildningen nu över 260 miljoner kronor för verksamhet med flyktingar från Ukraina.

Föredragande har varit Anna-Carin Bylund.

För Folkbildningsrådet

Maria Graner
Generalsekreterare